

ЗАПОВЕД

№ ~~1721~~ 125/29...2019 год.

На основание чл.20, ал.1 т.7 от Закона за железопътния транспорт и §2 от допълнителните разпоредби на „Правилник за устройството и дейността на Инспекторат „Безопасност“ в Държавно предприятие „Национална компания „Железопътна инфраструктура“

НАРЕЖДАМ:

1. Утвърждавам „Правила за организацията и дейността на Инспекция „Метрология и безразрушителен контрол“ в ДП „Национална компания „Железопътна инфраструктура“.
2. Правилата влизат в сила от 01.10.2019 год.
3. Правилата по т.1 отменят „Правила за организацията и дейността на длъжностните лица по метрологично осигуряване и безразрушителен контрол в Инспекция „Метрология и безразрушителен контрол“ в ДП „Национална компания „Железопътна инфраструктура“, одобрени със Заповед № 396/ 09.03.2015 г. на Генералния директор на ДП „НК ЖИ“.
4. Изпълнението на заповедта възлагам на ръководител направление / инспекция „Метрология и безразрушителен контрол“.
5. Контрол по изпълнение на заповедта възлагам на Главен ревизор по безопасността.

Препис от заповедта да се връчи на всички заинтересовани лица за сведение и изпълнение.

Заличено на осн. чл. 2 от ЗЗЛД

инж. Красимир Папукчийски
Генерален директор

П Р А В И Л А

**за организацията и дейността
на Инспекция „Метрология и безразрушителен контрол“
в ДП „Национална компания Железопътна инфраструктура“**

Глава първа ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл.1. С тези ПРАВИЛА се определят организацията на работа и дейността на длъжностните лица по метрология и безразрушителен контрол в Инспекция „Метрология и безразрушителен контрол“, както и организацията на дейностите по метрологично осигуряване и безразрушителен контрол в регионалните поделения на ДП „НК ЖИ“.

Чл.2. Основните дейности на Инспекция „Метрология и безразрушителен контрол“ (МБК) са посочени в „Правилник за устройството и дейността на инспекторат „Безопасност“ в ДП „Национална компания Железопътна инфраструктура“ (ДП „НК ЖИ“).

Чл.3. Списъкът на основните документи (законови и под законови нормативни актове и вътрешни нормативни документи), регламентиращи дейността по метрологично осигуряване и безразрушителен контрол на Инспекция „Метрология и безразрушителен контрол“ са посочени в *Приложение № 1, неразделна част от тези правила.*

Глава втора ОРГАНИЗАЦИЯ НА РАБОТА

Раздел I. Общи положения

Чл.4. (1) Дейността по метрология и безразрушителен контрол в Инспекция „Метрология и безразрушителен контрол“ се осъществява на две нива - централно и регионално.

(2) На централно ниво (ЦУ на ДП „НК ЖИ“) дейността в инспекцията се осъществява от ръководител направление /инспекция и главни инспектори метрология за съответния регион. Ръководител направление /инспекция ръководи и контролира работата на служителите в инспекцията.

(3) На регионално ниво - в регионалните поделения на ДП „НК ЖИ“, дейността се осъществява от „специалисти по метрология“ („метролози“), от лаборатории за проверка на средства за измерване и „дефектоскописти“.

Чл.5. (1) Структурата и общата численост на служителите по метрология и безразрушителен контрол на централно и регионално ниво се определят от Генералния директор на ДП „НК ЖИ“.

(2) Длъжностното разписание на инспекцията се утвърждава от генералния директор.

(3) Лицата по чл.4, ал.3, осъществяващи дейностите по метрология, по безразрушителен контрол и в лабораториите за проверка на средства за измерване се назначават и освобождават от директорите/началниците на регионалните поделения, след съгласуване с ръководител направление /инспекция „Метрология и безразрушителен контрол“.

(4) Организационната структура на инспекцията и функционалните връзки между служителите в инспекцията са посочени в схемата на *Приложение № 2, неразделна част от тези правила.*

Раздел II. Инспекция „Метрология и безразрушителен контрол“

Чл.6. (1) Инспекция „Метрология и безразрушителен контрол“ се ръководи от ръководител направление /инспекция „Метрология и безразрушителен контрол“.

(2) При осъществяване на своите функции в областта на метрологията и безразрушителния контрол, ръководител направление /инспекция „Метрология и безразрушителен контрол“ се подпомага от „главни инспектори, метрология / регион София, Пловдив и Горна Оряховица“.

(3) Инспекция „Метрология и безразрушителен контрол“ е административно подчинена на генералния директор на ДП „НК ЖИ“ и оперативно, функционално и методически на главния ревизор по безопасността.

(4) Инспекцията извършва дейността по метрология и безразрушителен контрол в системата на ДП „НК ЖИ“, като съдейства за осигуряване на безопасността на движението, нор-

малната експлоатация и ремонт на елементите на железопътната инфраструктура и подпомага дейностите в железопътния транспорт.

Раздел III. Регионално поделение на ДП „НК ЖИ“

Чл.7. (1) Метрологичната дейност в регионално поделение на ДП „НК ЖИ“ се извършва от „специалист по метрология“ („метролог“). За „специалист по метрология“ се назначава лице притежаващо необходимата правоспособност.

(2) „Специалист по метрология“ в регионално поделение се назначава със заповед на съответния директор, съгласувано с ръководител направление /инспекция „Метрология и безразрушителен контрол“ и след изпълнение на изискванията на настоящите правила. Копие от заповедта се изпраща главен инспектор, метрология от Инспекция „Метрология и безразрушителен контрол“, отговарящ за съответния регион.

Чл.8. (1) Безразрушителният контрол в регионално поделение на ДП „НК ЖИ“ се извършва от „дефектоскопист на железния път и съоръженията“ и „дефектоскопист на колооси“.

(2) За „дефектоскопист“ се назначава лице притежаващо съответната правоспособност:

1. „дефектоскопист I ниво“;

2. „дефектоскопист II ниво“.

(3) За „старши дефектоскопист“ е задължително придобиването на II ниво.

Раздел IV. Лаборатории за проверка на средства за измерване

Чл.9. (1) Лабораторията за проверка на средства за измерване е в състав: ръководител и проверители, чийто брой е в зависимост от обема на извършваните проверки и изискванията на нормативните документи, касаещи дейността на лабораторията. За „Ръководител лаборатория“ се назначава лице с висше техническо образование, съобразено с дейността на лабораторията. Към него могат да се предявят допълнителни изисквания, записани в нормативни документи. За „проверител“ се назначава лице с техническо образование, съобразено с вида на проверяваното средство за измерване и след успешно положен изпит.

(2) „Ръководител лаборатория“, както и „проверител“, се назначават със заповед на съответния директор/началник, съгласувано с ръководител направление /инспекция „Метрология и безразрушителен контрол“.

(3) Лабораторията трябва да определи член от персонала за „отговорник по качеството“, който независимо от своите други функции и отговорности трябва да създаде, внедри и поддържа системата за управление.

(4) В лабораториите се извършва проверка на средства за измерване в законово регулираната област и/или на фирмено ниво.

(5) Методиките, по които се извършват проверките на фирмено ниво трябва да бъдат:

1. стандартизирани или

2. валидирани от лабораториите и утвърдени от генералния директор на ДП „НК ЖИ“.

Глава трета

ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ

Раздел I. Ръководител направление/инспекция „Метрология и безразрушителен контрол“

Чл.10. Ръководител направление/инспекция „Метрология и безразрушителен контрол“:

1. провежда държавната политика по осигуряване на проследимост, точност и достоверност на измерванията в ДП „НК ЖИ“;

2. следи за изпълнението на законовите и под законови нормативни актове, свързани с дейностите по метрология и безразрушителен контрол;

3. контролира, координира и ръководи методически дейностите по метрология и безразрушителен контрол в ДП „НК ЖИ“;

4. контролира дейността и упражнява оперативно и методическо ръководство на главни инспектори, метрология;
5. упражнява методическо ръководство на лабораториите за проверка на средства за измерване, специалистите по метрология, дефектоскопистите в поделенията на ДП „НК ЖИ“ и цеховете за поддържане на кантари;
6. упражнява методическо ръководство и контрол на метрологичната дейност в други фирми (предприятия, дружества и т.н.) и организации, ако за целта има сключен договор;
7. контролира състоянието, съхранението, използването и проверките на средствата за измерване, включително и тези по безразрушителен контрол, както и съхранението, поддържането и калибрирането на националните еталони за големи маси, ведомствени еталони и стандартни образци, състоянието и използването на вагонни везни;
8. контролира доставките на нови средства за измерване и апаратура по безразрушителен контрол по отношение съответствието им с нормативните документи по метрология и безразрушителен контрол;
9. упълномощава лаборатории за фирмена проверка на средства за измерване и организира извършването на надзорни проверки в същите;
10. осъществява контрол за съответствие с изискванията на законови и фирмени нормативни документи при доставка на нови средства за измерване и апаратура, включително и за безразрушителен контрол;
11. издава задължителни писмени предписания на собственици или ползватели, работодатели, длъжностни и други лица при констатиране нередности и нарушения по метрологичното осигуряване;
12. спира изпълнението на проекти, технологии, технически документации, разпореждания, заповеди и др., и експлоатацията на средства за измерване и апаратура за безразрушителен контрол, несъответстващи на изискванията на законови и/или под законови и/или вътрешни нормативни актове и документи по метрология и безразрушителен контрол;
13. организира извършване на метрологични проверки в поделенията на ДП „НК ЖИ“;
14. упражнява контрол по квалификацията на персонала в областта на метрологията и безразрушителния контрол, проверката на знанията му и участва в изпитните комисии;
15. контролира и ръководи методически дейността по безразрушителен контрол в поделенията на ДП „НК ЖИ“, като извършва самостоятелни, и при необходимост, съвместни проверки, дава предписания за отстраняване на констатиране нередности и нарушения;
16. контролира, координира и ръководи методически специалистите, извършващи безразрушителен контрол в поделенията на ДП „НК ЖИ“;
17. контролира спазването на разписаната в методиките технологична последователност по безразрушителен контрол и правилното прилагане на методиките по безразрушителен контрол при извършването му;
18. контролира документацията (дневници, протоколи, карти други документи, удостоверяващи извършената дейност) по безразрушителен контрол в поделенията на ДП „НК ЖИ“;
19. контролира извършването на периодичните проверки на апаратурата по ултразвуков безразрушителен контрол и изпълнението на графиците за провеждане на дейността по безразрушителен контрол;
20. организира и извършва проверки по безразрушителен контрол в поделенията на ДП „НК ЖИ“;
21. съхранява и отговаря за документацията в областта на безразрушителния контрол;
22. участва в изготвянето на специализирани методики по безразрушителен контрол на релси, колооси, теглично-отбивачни съоръжения;
23. участва в разработването на програми за повишаване на квалификацията на специалисти по безразрушителния контрол;
24. участва в обучението и изпитните комисии за повишаване на квалификацията и проверка на знанията на специалистите по безразрушителен контрол в ДП „НК ЖИ“, като дефектоскописти обучавани по специализирани методики и дефектоскописти за безразрушителен контрол на колооси, теглични съоръжения, подвесни болтове и др.;

25. съгласува длъжностните характеристики на специалистите по безразрушителен контрол в поделенията на ДП „НК ЖИ“;
26. участва в комисии при закупуване (контролира доставките) на нова апаратура по безразрушителен контрол и при бракуването ѝ;
27. води регистър на удостоверенията за правоспособност на дефектоскопистите, при-тежаваната квалификация второ ниво и на личните печати;
28. осъществява контакти с аналогични органи по безразрушителен контрол на други администрации и внедрява европейските стандарти;
29. предприема превантивни действия за отстраняване на несъответствия с изискванията на законовите и подзаконовите нормативни актове и вътрешните нормативни документи по безразрушителен контрол с оглед осигуряване точност и проследимост на измерванията, свързани с безопасността, както и за измервания, свързани с търговски сделки и плащания;
30. следи за настъпили изменения в нормативни документи (стандарти) в областта на безразрушителния контрол;
31. съгласува програми за обучение за добиване на правоспособност, повишаване на квалификацията и проверка на знанията на лица, работещи в областта на метрологията и безразрушителния контрол;
32. участва в разработването на документи метрологично осигуряване и безразрушителен контрол в съответствие с изискванията на законовите и под законовите нормативни актове;
33. предлага нови методики за: измерване, проверка, изпитване и контрол на средства за измерване и апаратура, които се утвърждават от Генералния директор на ДП „НК ЖИ“;
34. анализира състоянието на метрологичното осигуряване и разработва мероприятия и програми за неговото подобряване;
35. предлага търсене на дисциплинарна отговорност от виновните длъжностни лица, работещи в областта на метрологичното осигуряване и безразрушителния контрол в ДП „НК ЖИ“;
36. изготвя годишен план-график за контролните дейности по метрологично осигуряване и безразрушителен контрол през текущата година, който се съгласува с главния ревизор по безопасността и утвърждава от Генералния директор на ДП „НК ЖИ“;
37. изготвя шестмесечни и годишни отчети и анализи за извършените дейности по метрологично осигуряване и безразрушителен контрол до Генералния директор на ДП „НК ЖИ“;
38. изготвя съответните образци на документи по чл.11 т.17-21, чл.12 т.12-13, чл.13 т.7-8, чл.15 т.7-8, чл.16 т.3-4;
39. следи за повишаване на квалификацията на служителите от инспекцията;
40. ежегодно провежда атестиране на служителите на инспекцията;
41. съхранява и отговаря за комплектността на документацията (входяща и изходяща), в качеството му на ръководител направление.

Раздел II. Главен инспектор, метрология на съответен регион

Чл.11. „Главен инспектор, метрология /регион:

1. осъществява контрол по спазване на законовите и под законови нормативни актове и фирмени нормативни документи по метрологично осигуряване в ЦУ на ДП „НК ЖИ“ и поделенията в съответния регион. Подпомага в работата ръководител направление /инспекция „Метрология и безразрушителен контрол“ по отношение дейностите на метрологичното осигуряване;
2. контролира, координира и ръководи методически дейността на лабораториите за проверка на средства за измерване, цеховете за поддържане на кантари и специалистите по метрология в регионалните поделения на ДП „НК ЖИ“ в обособения регион;
3. контролира състоянието, съхранението и използването на средства за измерване в ЦУ ДП „НК ЖИ“ и регионалните поделения на територията на съответния регион;
4. контролира съхранението, поддържането и калибрирането на еталоните и стандартни образци в ЦУ на ДП „НК ЖИ“ и регионалните поделения на територията на съответния регион;

5. контролира реда и организацията за проверка на средствата за измерване и изпълнението на графици за метрологичен контрол в ЦУ на ДП „НК ЖИ“ и в съответния регион;
6. извършва надзорни проверки на лабораториите за проверка на средства за измерване;
7. участва в комисии за упълномощаване на лаборатории за фирмена проверка на средства за измерване;
8. контролира дейността по метрологичното осигуряване, като извършва самостоятелни, и при необходимост, съвместни проверки в ЦУ на ДП „НК ЖИ“ и поделенията в съответния регион, дава предписания за отстраняване на констатираните нередности и нарушения;
9. участва в разработването на фирмени документи в областта на метрологичното осигуряване, в съответствие с изискванията на законови и подзаконов нормативни актове;
10. участва в разработването на нови методики за измерване, проверка, изпитване и контрол на средства за измерване и апаратура;
11. участва в комисии за разработване и внедряване на технически документации и спецификации във връзка с метрологичното осигуряване в железопътния транспорт;
12. спира използването на техническа документация и средства за измерване, несъответстващи на законови и подзаконов нормативни актове и на вътрешни нормативни документи по метрология;
13. участва в обучението и изпитните комисии за повишаване на квалификацията и проверка на знанията на специалистите по метрология в ДП „НК ЖИ“, на служителите на превозвачите мерещи с вагонни возни на ДП „НК ЖИ“ и на шлосерите по ремонта на същите;
14. съхранява и отговаря за документацията в областта на метрологичното осигуряване в съответния регион;
15. съгласува длъжностните характеристики на специалистите по метрология от поделенията в съответния регион и на служителите в цеховете за поддържане на кантари;
16. Съгласува графици за метрологичен контрол на вагонни возни на специалистите по метрология в регионалните поделения на УДВК;
17. изготвя годишен план за основните дейности през текущата година, който се съгласува с ръководител направление/ инспекция “МБК” и утвърждава от Главен ревизор по безопасността;
18. изготвя месечен план за дейността си през текущия месец, който се съгласува с ръководител направление /инспекция „Метрология и безразрушителен контрол“ и утвърждава от Главен ревизор по безопасността;
19. изготвя месечен отчет за извършените дейности по метрологично осигуряване, и го изпраща до ръководител направление /инспекция „Метрология и безразрушителен контрол“;
20. изготвя тримесечен доклад до ръководител направление /инспекция „Метрология и безразрушителен контрол“, за извършените от него дейности през изтеклия тримесечен период в областта на метрологичното осигуряване в региона;
21. изготвя годишен доклад до ръководител направление /инспекция „Метрология и безразрушителен контрол“, за извършените от него дейности през изтеклата година в областта на метрологичното осигуряване в региона, придружен от годишен доклад за извършените дейности в областта на метрологичното осигуряване през съответната година от метролозите в поделенията на региона;
22. участва в разработването на програми за повишаване на квалификацията на специалисти, работещи в областта на метрологичното осигуряване, на лицата мерещи с вагонни возни на ДП „НК ЖИ“ и на шлосерите по ремонта на същите;
23. предприема превантивни действия за отстраняване на несъответствия с изискванията на законовите и подзаконов нормативни актове и фирмените нормативни документи по метрология с оглед осигуряване точност и проследимост на измерванията, свързани с безопасността, както и за измервания, свързани с търговски сделки и плащания;
24. изпълнява допълнителни задачи, възложени от ръководител направление /инспекция „Метрология и безразрушителен контрол“.

Раздел III. Специалист по метрология в регионално поделение на ДП „НКЖИ“

Чл.12. Специалист по метрология („метролог“) в регионално поделение на ДП „НКЖИ“:

1. анализира системно състоянието на метрологичното осигуряване на регионалното поделение, предлага мерки за подобряването му и участва в определяне на целесъобразни методи и средства за извършване на измерванията на всички етапи от експлоатационната и ремонтна дейност на поделението;
2. съдейства при анализиране на причините, довели до нарушения на безопасността на движението, маневрената дейност и бракуването на дълготрайни материални активи, ако те са вследствие на неверни резултати от измерване;
3. организира извършването на фирмена проверка на средствата за измерване, използвани в съответното регионално поделение и осигурява правилното съхранение и използване на еталоните в съответното регионално поделение. Периодичността на проверките следва да бъде в съответствие с изискванията на нормативните документи;
4. осигурява калибриране на еталоните, използвани в съответното регионално поделение на ДП „НКЖИ“, като за целта изготвя графици, в които са спазени определените задължителни срокове за периодичността на калибриране;
5. осигурява калибриране на всички средства за измерване, не обхванати от фирмена проверка;
6. подава заявки и организира извършването на последващи проверки на средствата за измерване, използвани в съответното регионално поделение, попадащи в законово регулираната област. Периодичността на проверките следва да бъде в съответствие с изискванията на законовите и под законови нормативни документи;
7. организира ремонта на средствата за измерване в съответното регионално поделение към ДП „НКЖИ“ и ги предоставя за проверка след ремонт преди пускането им в експлоатация;
8. води пълна отчетност на средствата за измерване в съответното регионално поделение към ДП „НКЖИ“ и при поискване от служители на Инспекция „Метрология и безразрушителен контрол“ предоставя незабавно необходимата информация;
9. участва в определянето на потребности от нови и/или допълнителни средства за измерване в регионалното поделение, съгласува заявките и тяхното разпределяне;
10. организира спазването на всички законови и под законови нормативни актове и фирмени нормативни документи, стандартизационни и други технически документи, регламентиращи метрологичното осигуряване на регионалното поделение;
11. извършва проверки по състоянието на използваните средства за измерване в цялата производствена, изпитвателна, експлоатационна и ремонтна дейност в регионалното поделение, като констатациите отразява в доклада по т.12;
12. изготвя тримесечен писмен доклад за извършените дейности в областта на метрологичното осигуряване на средствата за измерване и го представя на „главен инспектор, метрология“ за съответния регион;
13. изготвя годишен писмен доклад за извършените дейности в областта на метрологичното осигуряване на средствата за измерване през съответната година до „главен инспектор, метрология“ за съответния регион

Раздел IV. Лаборатории за проверка на средства за измерване

Чл.13. „Ръководител лаборатория“:

1. следи за спазването на всички законови и под законови нормативни актове и фирмени нормативни документи, стандартизационни и други технически изисквания, касаещи дейността на ръководената от него лаборатория;
2. следи за спазването на изискванията на изградената в лабораторията система за управление;

3. осигурява и следи за правилното съхранение и използване на еталоните и апаратурата в лабораторията;
4. организира калибрирането на еталоните, използвани в лабораторията, като за целта изготвя графици, в които са спазени задължителните срокове за периодичността на калибриране;
5. води регламентираната оперативна отчетност на средствата за измерване, проверени в лабораторията;
6. организира дейности по извършване на вътрешни одити на лабораторията;
7. изготвя тримесечен доклад за дейността на лабораторията до „главен инспектор, метрология“ за съответния регион;
8. изготвя годишен доклад за дейността на лабораторията до „главен инспектор, метрология“ за съответния регион;

Чл.14. „Проверител в лаборатория“:

1. спазва изискванията на всички законови и под законови нормативни актове и фирмени нормативни документи, стандартизационни и други технически изисквания касаещи извършваната от него дейност;
2. уведомява ръководител лаборатория за всички трудности, възникнали по време на работа;
3. спазва изискванията на внедрената в лабораторията системата за управление, касаещи неговата дейност.

Раздел V. Дефектоскописти

Чл.15. „Дефектоскопист на железния път и съоръженията“ в регионално поделение на ДП „НК ЖИ“:

1. следи изпълнението на графика за периодичната проверка на апаратурата по безразрушителен контрол и съхранява протоколите от проверка;
2. съставя годишен график за извършване на ултразвуковия безразрушителен контрол на релси. Годишният график се одобрява от директора на съответната железопътна секция и се утвърждава от Директор поделение „Железен път и съоръжения“;
3. изготвя месечни графици въз основа на годишния график;
4. изготвя месечен отчет за открити и сменени дефектни релси;
5. води работен дневник с ежедневни предписания за сменени релси;
6. окачествява откритите дефекти и определя срока за смяната на дефектните релси;
7. изготвя тримесечен доклад за извършения безразрушителен контрол и резултатите от него до директора на съответната железопътна секция и копие до ръководител направление /инспекция „Метрология и безразрушителен контрол“;
8. изготвя годишен доклад за извършения безразрушителен контрол и резултатите от него изпраща до ръководител направление /инспекция „Метрология и безразрушителен контрол“;

Чл.16. „Дефектоскопист на колооси“:

1. извършва дефектоскопия на оси на теглично-отбивачни съоръжения;
2. изготвя протокол за извършената дефектоскопия;
3. изготвя тримесечен доклад за дефектоскопираните колооси до директора на съответното поделение и копие до ръководител направление /инспекция „Метрология и безразрушителен контрол“;
4. изготвя годишен доклад за извършения безразрушителен контрол и резултатите от него до ръководител направление /инспекция „Метрология и безразрушителен контрол“;
5. ежегодно предоставя ултразвуковата апаратура и принадлежности за проверка в акредитирана от БСА лаборатория.

Глава четвърта КОНТРОЛНА ДЕЙНОСТ

Чл.17. (1) Служителите от Инспекция „Метрология и безразрушителен контрол“ имат право да извършват проверки по всяко време на денонощието в поделенията на ДП „НК ЖИ“, самостоятелно или съвместно с други контролни органи.

(2) Плановите проверки в поделения на ДП „НК ЖИ“ се извършват след предварително уведомяване на съответния директор/началник.

Чл.18. (1) Констатациите от проверките по чл.17 и дадените предписания от служителите по метрология и безразрушителен контрол се отразяват в ревизионен акт и се вписват в ревизионната книга на проверяваното поделение, а за вагонните возни в „Дневник за състояние на возната“ (обр. III – 501).

(2) При констатиране на наличие и работа с неизправни средства за измерване, апаратура за безразрушителен контрол и неспазване изискванията на нормативните документи, проверяващите ги спират от експлоатация с вписване в документите по ал.1, като според вида на спряното средство за измерване и/или апаратура се поставя пломба или стикер (самозалепваща се лепенка), съгласно *Приложение № 3, неразделна част от тези правила*. Проверяващите предлагат за търсене на дисциплинарна отговорност на виновните длъжностни лица.

(3) Въвеждането в експлоатация на средства за измерване, апаратура за безразрушителен контрол по ал.2 се извършва от длъжностното лице, което ги е спряло.

Чл.19. „Главни инспектори, метрология“ извършват ежегодно не по-малко от една проверка по метрологичното осигуряване в регионалните поделения на ДП „НК ЖИ“, намиращи се в съответния регион.

Чл.20. (1) Ръководител направление /инспекция „Метрология и безразрушителен контрол“ организира извършване на комплексни метрологични проверки в поделенията на ДП „НК ЖИ“, съгласувано с главния ревизор по безопасността и извършва ежегодно не по-малко от една проверка по безразрушителен контрол в поделенията на ДП „НК ЖИ“, резултатите от които се отразяват в ревизионен акт от комплексна проверка.

(2) Комплексната проверка по ал.1 се извършва по заповед на генералния директор на ДП „НК ЖИ“.

Чл.21. При извършване на своята дейност длъжностните лица по метрологично осигуряване и безразрушителен контрол от Инспекцията се легитимират с карта за контрол, издадена от ДП „НК ЖИ“, ползват работно облекло и необходимите лични предпазни средства. Служителите по метрология ползват служебни печати.

Глава пета КВАЛИФИКАЦИЯ И ОБУЧЕНИЕ

Чл.22. (1) За „метролог“ се назначава лице след обучение и успешно полагане на изпит за придобиване на правоспособност, която се удостоверява с документ по образец – *Приложение № 4, неразделна част от тези правила*.

(2) Длъжността „Ръководител лаборатория“ за проверка на средства за измерване се заема от специалист, след обучение и успешно полагане на изпит по метрология, както и върху системата за управление по съответния стандарт, свързан с дейността на лабораторията.

(3) Длъжността „Организатор/ поддържане на кантари“ се заема от специалист, след обучение и успешно полагане на изпит по метрология.

(4) Обучението на лицата по ал. 1, 2 и 3 се провежда от „Център за професионална квалификация“ към ДП „НК ЖИ“, съгласувано с ръководител направление/ Инспекция „Метрология и безразрушителен контрол“ или друг лицензиран учебен център.

(5) Обучението завършва с полагане на изпит пред комисия с председател ръководител направление / Инспекция „МБК“ и членове „главен инспектор, метрология“.

(6) На всеки три години се извършва опресняване и проверка на знанията на лицата по ал.1, 2 и 3.

(7) Ръководител направление/ инспекция „Метрология и безразрушителен контрол“ дава мотивирано предложение до генералния директор на ДП „НК ЖИ“ за намаляване на срока за провеждане на обучението, с оглед настъпили съществени промени в нормативната база или по други причини.

Чл.23. (1) Длъжността „дефектоскопист“ се заема след обучение за придобиване на правоспособност I ниво.

(2) За „старши дефектоскопист“ е задължително придобиването на II ниво по дефектоскопия.

Чл.24. Обучението на специалистите по дефектоскопия към ДП „НК ЖИ“ се провежда в лицензиран център за подготовка на кадри по безразрушителен контрол в съответствие с изискванията на БДС EN 9712:2012 „Изпитване (контрол) без разрушаване. Квалификация и сертификация на персонала по изпитване без разрушаване. Общи принципи“ за придобиване на правоспособност „дефектоскопист“ по ултразвуков безразрушителен контрол.

Чл.25. (1) Обучението на специалистите по дефектоскопия към ДП „НК ЖИ“ по специализираните методики за ултразвукова дефектоскопия на колооси, теглично-отбивачни съоръжения и заваръчни съединения се провежда в „Център за професионална квалификация“ към ДП „НК ЖИ“ или друг лицензиран учебен център.

(2) Обучението завършва с полагане на изпит пред комисия с председател главен инспектор „Безразрушителен контрол“.

Чл.26. (1) Лицата, които мерят с вагонни везни трябва да са преминали обучение за придобиване на професионална квалификация „везнар“.

(2) Лицата, които извършват поддържане и ремонт на вагонни везни трябва да са преминали обучение за придобиване на професионална квалификация „шлосер ремонт на кантари“.

(3) Обучението на лицата по ал.1 и 2 се провежда в „Център за професионална квалификация“ към ДП „НК ЖИ“ или друг лицензиран учебен център, съгласувано с ръководител направление/ инспекция „Метрология и безразрушителен контрол“.

(4) Обучението завършва с полагане на изпит пред комисия с председател „главен инспектор, метрология“.

(5) На всеки три години се извършва опресняване и проверка на знанията на „везнар“ и „шлосер ремонт на кантари“.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Инспекция „Метрология и безразрушителен контрол“ организира и контролира дейности по метрология и безразрушителен контрол, уредени с инструкции, съгласувани с главния ревизор по безопасността и утвърдени от генералния директор на ДП „НКЖИ“.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. Настоящите ПРАВИЛА отменят „Правила за организацията и дейността на Инспекция „Метрология и безразрушителен контрол“ в ДП „Национална компания Железопътна инфраструктура“, одобрени със Заповед № 396 / 09.03.2015 год. на Генералния директор на ДП „НК ЖИ“.

§ 3. Тълкувания по настоящите ПРАВИЛА може да извършва ръководител направление /инспекция „Метрология и безразрушителен контрол“.

§ 4. Настоящите ПРАВИЛА са одобрени със заповед № 1721/2017 год. на генералния директор на ДП „Национална компания Железопътна инфраструктура“ и влизат в сила от 01.10.2017 год.

НОРМАТИВНИ ДОКУМЕНТИ ИЗПОЛЗВАНИ В ОСЪЩЕСТВЯВАНЕТО НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО МЕТРОЛОГИЯ И БЕЗРАЗРУШИТЕЛЕН КОНТРОЛ В ИНСПЕКЦИЯ "МЕТРОЛОГИЯ И БЕЗРАЗРУШИТЕЛЕН КОНТРОЛ"

МЕТРОЛОГИЯ

I. ЗАКОНОВИ И ПОД ЗАКОНОВИ НОРМАТИВНИ АКТОВЕ

1. Закон за железопътния транспорт
2. Закон за измерванията
3. Закон за техническите изисквания към продуктите
4. Наредба за единиците за измерване, разрешени за използване в Република България
5. Наредба за реда за утвърждаване на националните еталони на Република България и за начина на използване и съхраняване на еталоните
6. Наредба за реда за оправомощаване на лица за проверка на средства за измерване, които подлежат на метрологичен контрол
7. Наредба за ред и начина за извършване на метрологичен надзор
8. Наредба за средствата за измерване, които подлежат на метрологичен контрол
9. Наредба за маркировката за съответствие
10. Наредба за съществените изисквания и оценяване съответствието на везни с неавтоматично действие
11. Наредба за съществените изисквания и оценяване съответствието на средствата за измерване
12. Наредба № 44 за превоз на товари с железопътен транспорт
13. Наредба № 58 за правилата за техническата експлоатация, движението на влаковете и сигнализацията в железопътния транспорт
14. Тарифа №11 за таксите, които се събират в системата на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор по Закона за държавните такси
15. Тарифа за таксите, които се събират от Българския институт по метрология
16. Заповед на председателя на ДАМТН за периодичността на проверка на средствата за измерване
17. Методика за проверка на везни с неавтоматично действие.

II. ФИРМЕНИ НОРМАТИВНИ ДОКУМЕНТИ

18. Инструкция за упълномощаване на лаборатории за фирмена проверка на средства за измерване
19. Правила за техническо поддържане и метрологичен контрол на вагонни везни
20. Правила за експлоатация на вагонни везни
21. Инструкция за ремонт на дълготрайните материални активи в ДП „НКЖИ“
22. Технология за извършване на основен ремонт на 120-тонна вагонна везна
23. Инструкция за упълномощаване на Органа за контрол от вида В.

БЕЗРАЗРУШИТЕЛЕН КОНТРОЛ (NDT)

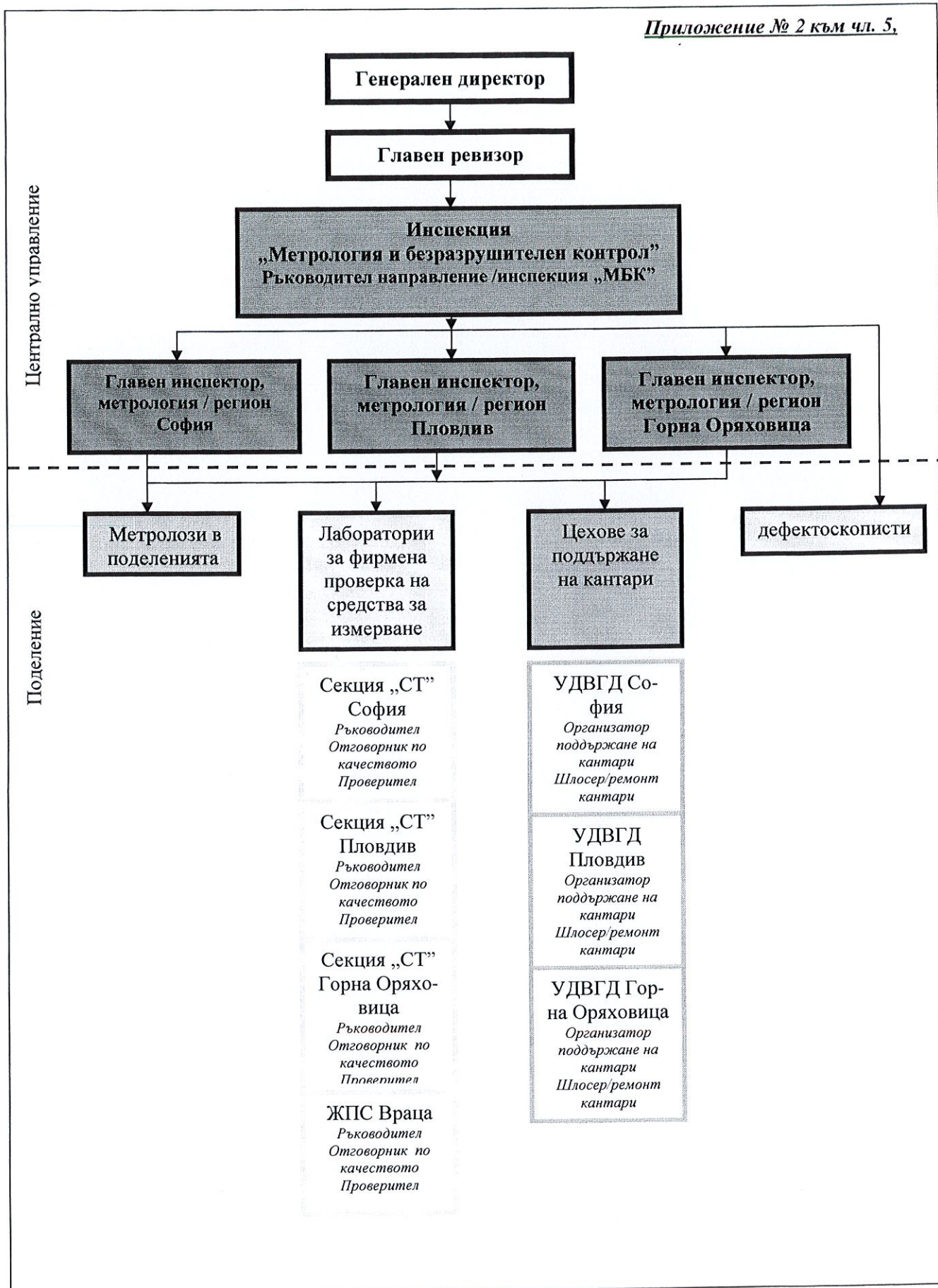
I. ИНСТРУКЦИИ ЗА УЛТРАЗВУКОВА ДЕФЕКТОСКОПИЯ

1. Технологична инструкция за ултразвукова дефектоскопия на колооси на ДМ.
2. Технологична инструкция за ултразвуков безразрушителен контрол на резбови съединения на надлъжни спирачни валове на машините за поддръжка и ремонт на железния път и контактната мрежа.
3. Технологична инструкция за ултразвукова дефектоскопия на колооси на специализирани машини за ремонт и поддръжка на контактна мрежа GEISMAR.

4. Технологична инструкция за ултразвукова дефектоскопия на колооси на специализирани машини за ремонт и поддръжка на контактната мрежа COMMETI.
5. Технологична инструкция за ултразвукова дефектоскопия на колело Ø 920 моноблок.
6. Технологична инструкция за ултразвукова дефектоскопия на релси.
7. Технологична инструкция за ултразвукова дефектоскопия на теглично-отбивачни съоръжения на вагони за междурелсие 760 мм.
8. Технологична инструкция за ултразвукова дефектоскопия на колооси за вагонетка десеттонна.
9. Правила за организация на безразрушителен контрол на релси, на железопътни стрелки, на заварени съединения и на възстановени чрез напластяване елементи от железния път.
10. Технологична инструкция за ултразвуков контрол на релси и стрелки с дефектоскоп „УДС2М-РДМ 11“.

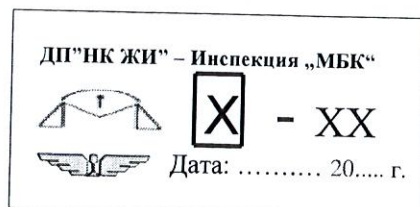
II. ИНСТРУКЦИИ ЗА РАБОТА С УЛТРАЗВУКОВИТЕ ДЕФЕКТОСКОПИ

1. Инструкция за работа с ултразвуков дефектоскоп USN 50.
2. Инструкция за работа с ултразвуков дефектоскоп USK 7.
3. Инструкция за работа с ултразвуков дефектоскоп USN 25L.
4. Инструкция за работа с ултразвуков дебеломер DMS.
5. Инструкция за работа с ултразвуков дефектоскоп УДС2-ДМ2.
6. Инструкция за работа с ултразвуков дефектоскоп ПОИСК.

СТИКЕР ЗА СПИРАНЕ ОТ ЕКСПЛОАТАЦИЯ НА СРЕДСТВО ЗА ИЗМЕРВАНЕ

Размери 25 x 50 мм

- Стилизиран знак „Забрана за ползване“

XX - Индивидуален номер на контролния орган:

01 - гл. инспектор, метрология - регион София

02 - гл. инспектор, метрология - регион Пловдив

03 - гл. инспектор, метрология - регион Горна Оряховица

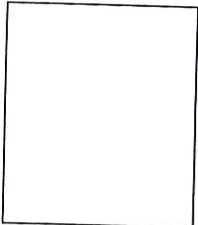
Дата : С перманентен маркер се вписва датата, на която е спряно от експлоатация средството за измерване или апаратурата за безразрушителен контрол.

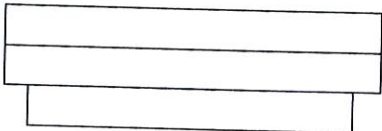
лице

гръб

ДП «НК ЖИ» УДОСТОВЕРЕНИЕ
за правоспособност
№ .....

МЕТРОЛОГ
издадено през 20..... година

р-л напр./инспекция „МБК” _____

Притежателят на настоящото удостоверение е положил успешно изпит за придобиване на правоспособност **МЕТРОЛОГ**, съгласно Протокол № ...../.....20...г

Настоящото удостоверение е валидно три години от датата на издаване на протокола.